

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττού 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 210-72.24.123 FAX 210-72.23.584

(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Ἀριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/167

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 2010

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 97η

Π ρ ο ς

τοὺς Πανοσι(ολογι)ωτάτους, Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους

Πρεσβυτέρους,

τοὺς Ἱεροκέρυκες καὶ τοὺς Ἐφημερίους,

τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους

τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

Ὀν τῆς νηστείας καιρὸν φαιδρῶς ἀπαρξώμεθα πρὸς ἀγώνας πνευματικούς ἐαυτοὺς ὑποβάλλοντες»¹. Ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας, μὲ τὴν ὑμνολογία της, προτρέπει τοὺς πιστοὺς νὰ ἀρχίσουν τὸν πνευματικὸ ἀγώνα καὶ νὰ ἐπιδοθοῦν μὲ ἐνθουσιασμὸ στὴν ἄσκηση τῆς εὐσέβειας.

Στὴν ἁγία Γραφὴ περιλαμβάνονται οἱ κανόνες τοῦ ἀρχομένου πνευματικοῦ ἀγώνα αὐτῆς τῆς κατανυκτικῆς περιόδου. Μερικοὺς ἀπ' αὐτοὺς ἐπισημαίνουμε καὶ σχολιάζουμε μὲ ὀλίγα γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτιση ὅλων.

1. Τὸ νόημα τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐξηγεῖ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦν οἱ πιστοί. Προτρέπει:

1. Ἑσπέριον Στιχηρὸν τοῦ κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς.

«Ἄς πετάξουμε ἀπὸ πάνω μας τὰ ἔργα τοῦ σκούτους, καὶ ἄς φορέσουμε τὰ ὄπλα τοῦ φωτός»².

Μὲ τὴν ἀποστολικὴ αὐτὴ προτροπὴ καθορίζεται σαφέστατα καὶ ἐναργέστατα ὁ πνευματικὸς ἀγώνας τῶν πιστῶν, ἀφ' ἐνὸς νὰ ἀπωθήσουν, νὰ ἀποβάλλουν «τὰ ἔργα τοῦ σκούτους» ἀπὸ τὴν ζωὴ τους καὶ τὴν ψυχὴ τους. «Ἔργα τοῦ σκούτους» εἶναι τὰ ἔργα τῆς ἁμαρτίας ποὺ ἐκδηλώνεται εἴτε μὲ πράξεις, εἴτε μὲ ἐπιθυμίες, εἴτε μὲ συναισθήματα, εἴτε μὲ λογισμοὺς ἀντίθετα πρὸς τὶς ἐντολὰς καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀφ' ἐτέρου καλοῦνται νὰ ἐνδυθοῦν τὰ ὄπλα τοῦ φωτός, ποὺ εἶναι οἱ ἀρετὲς ποὺ φωτίζουν καὶ λαμπρύνουν τὴν ψυχὴ.

Γιὰ τὴν σκοτεινὴ ζωὴ, δηλαδὴ τὴν ζωὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν λουσιμένη στὸ φῶς τοῦ Θεοῦ ζωὴ, δηλαδὴ τὴν ζωὴ τῆς ἀρετῆς, συζήτησε ὁ Κύριός μας μὲ τὸν νυκτερινὸ ἐπισκέπτη καὶ μαθητὴ Του Νικόδημο. (Παρατίθεται ὁ διάλογος). «Καὶ νὰ ποῖα εἶναι ἡ καταδίκη: Τὸ φῶς ἦρθε στὸν κόσμον, οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἀγάπησαν περισσότερο τὸ σκοτάδι παρὰ τὸ φῶς, γιὰτὶ οἱ πράξεις τους ἦταν πονηρές. Κάθε ἄνθρωπος ποὺ πράττει ἔργα φαῦλα μισεῖ τὸ φῶς καὶ δὲν ἔρχεται στὸ φῶς γιὰτὶ φοβᾶται μήπως ἀποκαλυφθοῦν τὰ ἔργα του καὶ κριθοῦν. Ὅποιος ὅμως κάνει πράξεις σύμφωνες μὲ τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς ἔρχεται στὸ φῶς· ἔτσι θὰ φανεῖ πῶς οἱ πράξεις του ἔχουν γίνῃ ἀπὸ ὑπακοὴ στὸν Θεό»^{2α}.

2. Ἡ πνευματικὴ γυμνασία ἀποδεικνύει τοὺς δόκιμους καὶ ἄξιους ἀθλητές

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρεται στὴν ἀναγκαιότητα τῆς πνευματικῆς γυμνασίας τῶν πιστῶν λέγοντας:

«Ἐγὼ, λοιπόν, ἔτσι τρέχω, ὅχι σὰν κάτι ἀβέβαιον· ἔτσι πυγμαχῶ, ὅχι σὰν νὰ δίνω γροθιὰς στὸν ἀέρα. Ἀλλὰ ταλαιπωρῶ τὸ σῶμα μου καὶ τὸ μεταχειρίζομαι ὡς δοῦλο, γιὰ νὰ μὴν ἀποδοκιμασθῶ καὶ ἀποδειχθῶ ἀνάξιος τοῦ βραβείου ἐγὼ ὁ ἴδιος, ποὺ κήρυξα σὲ ἄλλους»³.

Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἀποδεικνύουν τὴν ἀξία τῆς γυμνασίας τοῦ σώματος. Αὐτὴ ταπεινώνει τὴν ἁμαρτία καὶ ὑποτάσσει εὐκολώτερα τὸ πνεῦμα στὸν νόμο,

2. «Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκούτους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός» (πρὸς Ρωμαίους ιγ' 12).

2α. «Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκοτός ἢ τὸ φῶς, ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα» (Ἰωάννου γ' 19-21).

3. «Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων, ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι» (πρὸς Κορινθίους Α' θ' 26-27).

στὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀγύμναστος πνευματικᾶ ἄνθρωπος ἀποδεικνύεται ἀδόκιμος, δηλαδὴ ἀπαίδευτος στὴν πνευματικὴ ζωὴ.

3. Προσήλωση στὸν πνευματικὸ ἀγώνα

Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας παρομοιάζεται στὴν πνευματικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ στρατεία.

Σ' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ στρατεία, ὅπως καὶ στὴν στρατιωτικὴ, ὁ στρατευμένος ὀφείλει νὰ εἶναι ἀφοσιωμένος στὰ καθήκοντά του καὶ νὰ μὴν ἀσχολεῖται μὲ ἀλλότρια ἔργα.

«Κανεῖς στρατευμένος δὲν ἐμπλέκεται στὶς ὑποθέσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς, γιὰ νὰ ἀρέσει σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν στρατολόγησε»⁴.

Οἱ πιστοὶ ἀγωνιζόμενοι ὀφείλουν νὰ εἶναι προσηλωμένοι στὸν πνευματικὸ ἀγώνα, σύμφωνα μὲ τὴν προειδοποίηση τοῦ Κυρίου:

«Προσέξτε καλὰ τοὺς ἑαυτοὺς σας. Μὴν παραδοθεῖτε στὴν κραιπάλη καὶ στὴν μέθη καὶ στὶς βιοτικὲς ἀνάγκες»⁵.

Οἱ βιωτικὲς μέριμνες, ἐπειδὴ θεωροῦνται ἀλλότριο ἔργο, προκαλοῦν βάρος στὴν ψυχὴ ἀπὸ τὸ ὁποῖο δυσκολεύεται νὰ ἀγωνίζεται πνευματικᾶ καὶ παραλληλίζονται μὲ τὴν κραιπάλη καὶ τὴν μέθη.

4. Νόμιμη ἄθληση

Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας καὶ ἡ ἄσκηση στὴν πνευματικότητα τῆς Ἐκκλησίας μας διεξάγεται μὲ συγκεκριμένους πνευματικοὺς κανόνες καὶ νόμους ποὺ πρέπει νὰ τηροῦνται. Ἡ ἀπαραίτητη αὐτὴ προϋπόθεση στὰ πνευματικὰ γυμνάσματα ἀναφέρεται μὲ σαφήνεια ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Νόμιμη ἄθληση θεωρεῖται, ὅταν οἱ πιστοὶ ἀγωνίζονται, σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας.

«Ἐὰν δὲ κανεῖς λαμβάνει μέρος καὶ σὲ ἀθλητικοὺς ἀγῶνες, δὲν στεφανώνεται, ἐὰν δὲν ἀγωνιστεῖ σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς ἀθλήσεως»⁶.

5. Προσέχοντας στὸν ἀρχηγὸ τῆς πίστεως

Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας τῶν πιστῶν ἀπαιτεῖ, νὰ ἀποτινάξουν τὰ φορτία τῆς ψυχῆς τους, νὰ ἀποκτήσουν ὑπομονὴ καὶ νὰ προσέχουν τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, σύμφωνα μὲ τοὺς ἀποστολικοὺς ὁρισμούς:

4. «Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματεῖαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ» (πρὸς Τιμόθεον Β' β' 4).

5. «Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς» (Λουκᾶ κα' 34).

6. «Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ» (πρὸς Τιμόθεον Β' β' 5).

«Ἔχοντας, λοιπόν, γύρω μας τόσο μεγάλη στρατιὰ μαρτύρων ἅς τινάξουμε ἀπὸ πάνω μας κάθε φορτίο, καὶ τὴν ἁμαρτία ποὺ εὐκόλα μᾶς ἐμπλέκει, κι ἅς τρέχουμε μὲ ὑπομονὴ τὸ ἀγώνισμα τοῦ δύσκολου δρόμου, ποὺ ἔχουμε μπροστά μας. Ἄς ἔχουμε τὰ μάτια μας προσηλωμένα στὸν Ἰησοῦ, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν πίστη, τὴν ὁποία καὶ τελειοποιεῖ»⁷.

Μὲ τὶς ἀπαραίτητες αὐτὲς προϋποθέσεις οἱ πιστοὶ μένουν ἀπερίσπαστοι στὸν πνευματικὸ ἀγώνα τους.

6. Κριτήριο τὸ πνευματικὸ συμφέρον

Οἱ πιστοὶ ἐπιλέγουν τί θὰ πράξουν ἔχοντας τὸ κριτήριο τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας, ὅπως διατυπώθηκε ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο:

«Ὅλα μοῦ ἐπιτρέπονται· ὅλα ὅμως δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον. Ὅλα μοῦ ἐπιτρέπονται, ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ ἀφήσω τίποτα νὰ μὲ κυριεύσει»⁸.

7. Ἡ πνευματικὴ ἥττα ὁδηγεῖ στὴν πνευματικὴ δουλεία.

Οἱ πιστοὶ ὀφείλουν νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψη τους αὐτὸν τὸν πνευματικὸ νόμο γιὰ νὰ μὴν ὑποδουλώνωνται στὴν ἁμαρτία, ὅπως ὀρίζει ἄλλος ἀποστολικὸς κανόνας:

«Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος γίνεται δοῦλος ἐκείνου ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔχει νικηθεῖ»⁹.

8. Τὰ κριτήρια τῆς μαθητείας στὸν Χριστό

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀναφέρει, ὅτι ἐμφανίσθηκαν τρεῖς ὑποψήφιοι μαθητὲς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μὲ τὸν τρόπο ποὺ τοὺς ἀντιμετώπισε ὁ Κύριός μας, ἀντιλαμβανόμαστε πῶς θέλει τοὺς μαθητὲς Του:

«Καθὼς προχωροῦσαν στὸν δρόμο, τοῦ εἶπε κάποιος: Κύριε, θὰ σὲ ἀκολουθήσω ὅπου καὶ ἂν πᾶς. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: Οἱ ἁλεποῦδες ἔχουν καταφύγιο καὶ τὰ πουλιὰ φωλιές, ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ὅμως δὲν ἔχει ποῦ νὰ γύρει τὸ κεφάλι.

Εἶπε δὲ σὲ κάποιον ἄλλο: Ἀκολούθησέ με. Ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε: Κύριε, ἄφησέ με πρῶτα νὰ πάω νὰ θάψω τὸν πατέρα μου. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: Ἄφησε τοὺς νεκροὺς νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς τους, ἐσὺ ὅμως πήγαινε νὰ ἀναγγείλεις τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Τοῦ εἶπε καὶ κάποιος ἄλλος: Θὰ σὲ ἀκολουθήσω, Κύριε, ἀλλὰ ἄφησέ με

7. «Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγὼνα, ἀφορώντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν» (πρὸς Ἑβραίους ιβ' 1-2).

8. «Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος» (πρὸς Κορινθίους Α' στ' 12).

9. «Ὡ γάρ τις ἡττηται τούτῳ καὶ δεδούλωται» (Πέτρου Β' β' 19).

πρῶτα ν' ἀποχαιρετήσω τοὺς δικούς μου. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: Ὅποιος βάζει τὸ χέρι του στὸ ἀλέτρι καὶ κοιτάζει πρὸς τὰ πίσω, δὲν εἶναι κατάλληλος γιὰ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ»¹⁰.

Μὲ τὰ τρία αὐτὰ περιστατικὰ καθορίζονται οἱ προϋποθέσεις τῆς μαθητείας στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

α'. Δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθοῦμε τὸν Χριστὸ ἀπὸ συμφέρον.

β'. Ἡ ἀναγγελία τῆς βασιλείας ἔχει προτεραιότητα ἔνταντι ἄλλων καθηκόντων.

γ'. Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας δὲν ἐπιτρέπει ἐπιστροφή στὶς ἁμαρτωλὲς συνήθειες.

9. Σταθερότητα στὴν πνευματικὴ πορεία

Οἱ Ἀπόστολοι ἐπισημαίνουν τὸν κίνδυνο ποὺ διατρέχουν οἱ πιστοί, ὅταν δὲν σταθεροποιηθοῦν στὴν πνευματικὴ πρόοδο καὶ ἐπαναλάβουν τὶς ἁμαρτωλὲς συνήθειές τους. Λέγουν:

«Γιατί, ἂν ὅ,τι γκρέμισα τὸ ξαναχτίζω, εἶναι σὰν νὰ ὁμολογῶ πὼς ἔκανα λάθος ὅταν τὸ γκρέμιζα»¹¹ καὶ

«Τοὺς ὑπόσχονται ἐλευθερία, ἐνῶ οἱ ἴδιοι εἶναι δοῦλοι τῆς διαφθορᾶς· γιατί ὁ ἄνθρωπος γίνεται δοῦλος ἐκείνου ἀπὸ τὸ ὅποιο ἔχει νικηθεῖ. Ἄν οἱ ἄνθρωποι, λοιπόν, ποὺ μὲ βαθιὰ γνώση τοῦ Κυρίου μας καὶ σωτήρα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχουν ἀποφύγει τὴν διαφθορὰ τοῦ κόσμου, ἀναμειχθοῦν πάλι σ' αὐτὴν καὶ βγοῦν νικημένοι, τότε βρίσκονται σὲ χειρότερη κατάσταση ἀπὸ πρὶν. Θὰ ἦταν καλύτερα γι' αὐτοὺς νὰ μὴν εἶχαν γνωρίσει τὴν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, παρὰ ἀφοῦ τὴν γνωρίσουν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἅγια ἐντολὴ ποὺ τοὺς παραδόθηκε. Σ' αὐτοὺς ἀποδεικνύονται ἀληθινὲς οἱ παροιμίες: Τὸ σκυλὶ γυρίζει πίσω στὸ ἴδιο του τὸ ξέρασμα καὶ τὸ γουρούνι, ἀφοῦ λουστεῖ, κυλίσεται πάλι στὸν βοῦρκο»¹².

10. «Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ, Κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει. εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ θ' 57-62).

11. «Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνίστημι» (πρὸς Γαλάτας β' 19).

12. «Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ὥ γάρ τις ἠττήται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἠττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χειρόνα τῶν πρώτων· κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί, ὥς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου» (Πέτρου Β' β' 19-22).

Ἡ πνευματικὴ πορεία ἀπαιτεῖ σταθερότητα, ἐπειδὴ οἱ συνεχεῖς παλινωδίες ὁδηγοῦν τοὺς πιστοὺς σὲ χειρότερες πτώσεις καὶ καταστάσεις.

10. Συνεχὴς ἐπαγρύπνηση καὶ προσευχή

Ὁ Κύριός μας συνέστησε στοὺς μαθητές Του, νὰ βρίσκονται σὲ πνευματικὴ ἐτοιμότητα, γιὰ νὰ μὴν καταληφθοῦν αἰφνίδια ἀπὸ τὸν πειρασμό. Ἡ πνευματικὴ ἐτοιμότητα ὑποτάσσει τὴν σάρκα στὸ Πνεῦμα γιὰ νὰ μὴν ὑποταχθεῖ στὸν πειρασμό ὡς ἀσθενεστέρου.

«Μένετε ἄγρυπνοι καὶ προσεύχεσθε, γιὰ νὰ μὴ σᾶς νικήσει ὁ πειρασμός· τὸ πνεῦμα εἶναι πρόθυμο, ἡ σάρκα ὅμως ἀδύναμη»¹³.

Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας ἀπαιτεῖ ἐπαγρύπνηση καὶ προσευχή.

11. Ἡ φανέρωση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διευρύνει τὸ νόημα τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα τῶν πιστῶν, ὅτι μ' αὐτὸν φανερώνεται ἡ δύναμη καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ζωντανὸς μὲ τὴν δική μας ἄσκηση.

«Ὅπου καὶ ἂν περιοδεύουμε, φέρουμε στὸ σῶμα μας πάντοτε τὶς ὁδύνες καὶ τὸν θάνατο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, γιὰ νὰ φανερωθεῖ στὴν ζωὴ μας, ἡ ζωὴ καὶ ἡ δύναμη τοῦ Ἰησοῦ. Δηλαδή, εἴμαστε ζωντανοί, ἀλλὰ ἐκθέτουμε συνεχῶς τὸν ἑαυτό μας στὸν θάνατο γιὰ χάρι τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε νὰ φανερωθεῖ στὸ θνητό μας σῶμα ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ»¹⁴.

12. Γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία

Ὁ ἀγώνας, γιὰ νὰ παραμένουμε ἐλεύθεροι, εἶναι συνεχὴς καὶ διαρκεῖ σ' ὁλόκληρη τὴν ζωὴ. Οἱ ἀποστολικοὶ λόγοι προτρέπουν τοὺς πιστοὺς:

«Ὁ Χριστὸς μᾶς ἀπελευθέρωσε γιὰ νὰ εἴμαστε ἐλεύθεροι. Παραμένετε, λοιπόν, σταθεροὶ στὴν ἐλευθερία καὶ μὴν ξαναμπαίνετε κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῆς δουλείας»¹⁵.

13. «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθετε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής» (Ματθαίου κστ' 41).

14. «Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν» (πρὸς Κορινθίους Β' δ' 10-11).

15. «Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε» (πρὸς Γαλάτας ε' 1).

ΜΕΡΟΣ Β΄

1. Ἡ θεία Λατρεία

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι περίοδος προσευχῆς, κατὰ τὴν ὁποία οἱ πιστοὶ προσέρχονται στὴν Ἑνορία τους, νὰ προσευχηθοῦν ἐκτενῶς, νὰ ὑψωθοῦν ἀπὸ τὰ γήινα, τὰ πρόσκαιρα, τὰ μάταια, τὰ φθαρτὰ καὶ πονηρὰ τοῦ κόσμου τούτου καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς, στὰ αἰώνια καὶ ἀμόλυντα καὶ νὰ ζήσουν ἐνωμένοι μὲ τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

Ἡ θεία Λατρεία ἐνισχύει τοὺς πιστοὺς νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν τύρβη τῆς ζωῆς καὶ νὰ συναντήσουν τὸν Κύριο τῆς δόξης.

α΄. Ἱερὲς Ἀκολουθίες τοῦ Νυχθημέρου

Ὅφείλετε νὰ τελεῖτε ἀνελλιπῶς καὶ ἐπιμελῶς ὅλες τὶς ἱερὲς Ἀκολουθίες τοῦ Ὁρολογίου Προγράμματος, κατὰ τὴν παραδεδομένη τάξη τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὸ πρῶνι τελοῦνται ἀλληλοδιαδόχως τὸ Μεσονυκτικό, ὁ Ὅρθρος. οἱ Ὁρεσ καὶ ὁ Ἑσπερινός. Τὸ ἀπόγευμα τελεῖται τὸ Μέγα Ἀπόδειπνο. Τὴν πρώτη Ἑβδομάδα στὴν ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου ψάλλεται τμηματικὰ ὁ Μέγας Κανόνας τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης καὶ διαβάζονται καὶ οἱ καθιερωμένες εὐαγγελικὲς περικοπές. Ὑπενθυμίζουμε τὴν ἐντολή μας, ὅτι τὶς ἱερὲς Ἀκολουθίες, Ὁρθρινές καὶ Ἑσπερινές, πρέπει νὰ τελοῦν ἀπαραιτήτως ὅλοι οἱ Ἑφημέριοι, ἐκτὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται σὲ διατεταγμένη ὑπηρεσία.

β΄. Προηγιασμένες

Κάθε ἑβδομάδα θὰ τελοῦνται στὶς Ἑνορίες, οἱ προβλεπόμενες ἀπὸ τὸ «Τυπικόν» Προηγιασμένες· κάθε Τετάρτη ἑσπερινή, κάθε Παρασκευὴ πρωϊνή. Ἐπειδὴ οἱ Ἑνορίες ἔχουν πολλὰ σχολεῖα ποὺ ζητοῦν νὰ ἐκκλησιαστοῦν, διευκρινίζουμε, ὅτι ἀπὸ τό «Τυπικόν» ἐπιτρέπεται νὰ τελοῦνται Προηγιασμένες καὶ τὶς ἄλλες ἡμέρες τῆς ἑβδομάδας, τηρουμένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν γνωστῶν προϋποθέσεων.

γ΄. Χαιρετισμοί

Τὸ ἑσπέρας τῆς Παρασκευῆς τῶν πέντε πρώτων ἑβδομάδων τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς τελεῖται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Ἀποδείπνου μετὰ τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου, ὅπως διαλαμβάνεται στό «Τυπικόν» τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὅμοίως μπορεῖτε νὰ τελεῖτε διπλὲς Ἀκολουθίες τῶν Χαιρετισμῶν πρὸς ἐξυπηρέτηση τῶν ἡλικιωμένων, τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν σχολείων.

δ'. Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

Ἐπισημαίνουμε, ὅτι ἀπὸ τό «Τυπικόν» προβλέπεται τὶς πέντε Κυριακὲς τῶν Νηστειῶν νὰ τελεῖται ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἡ λειτουργία αὕτῃ ἐκφράζει μὲ ἄριστο τρόπο τὴν θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὸ βίωμα τῆς πιστεύουσας κοινότητος, ποὺ προσφέρει τὴν ἀναίμακτο θυσία. Τὰ νοήματά της ὑψηλά. Ἡ φράση της τέλεια. Τὸ ὕφος της κατανυκτικὸ καὶ θεοπρεπές. Εἶναι διδακτικὴ καὶ ὁδηγοῦσα τὶς ψυχὲς στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὴν τελεῖτε μὲ κατάνυξη, ἱεροπρέπεια καὶ ἐπιμέλεια. Οἱ νεώτεροι ἐξασκηθῆτε ἀναγιγνώσκοντες τὶς εὐχὲς της κατ' ἰδίαν πρὶν τὴν τελέσετε.

Ὅμοίως καὶ τὰ ψαλτὰ μέρη της εἶναι μοναδικά. Οἱ ἱεροψάλτες πρέπει νὰ ψάλλουν τὰ καθιερωμένα μέλη κατὰ τὴν μουσικὴ παράδοση.

ε'. Θεία Λειτουργία κατὰ τὰ Σάββατα

Δὲν θὰ παραλείψετε κάθε Σάββατο νὰ τελεῖτε τὴν θεία Λειτουργία κατὰ τὸ πρόγραμμα.

στ'. Οἱ Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοί

Τὸ ἑσπέρας τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς θὰ τελοῦνται στὶς Ἑνορίες, κατὰ τό «Τυπικόν», οἱ Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοί.

Στὸν Μητροπολικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς θὰ τελεσθοῦν κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν οἱ ἕξ (6) Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοί, τὶς Κυριακὲς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μὲ χοροστασία μας. Μετὰ τὸν Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ θὰ ἀκολουθεῖ ἡ καθιερωμένη ἑσπερινὴ ὁμιλία μας. Σ' αὕτῃ θὰ ἀναπτύξουμε τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας περὶ τῶν ἐσχάτων.

Στοὺς Κατανυκτικοὺς Ἑσπερινοὺς θὰ εἴσθε ὅλοι παρόντες. Θὰ λαμβάνουν μέρος οἱ καθοριζόμενοι Πρεσβύτεροι γιὰ κάθε Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ καὶ οἱ Διάκονοι. Ἐπίσης τοὺς χοροὺς τῶν ἱεροψαλτῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ θὰ πλαισιώνουν οἱ ἱεροψάλτες τῶν Ἑνοριῶν μας, ποὺ ὀφείλουν νὰ προσέρχονται σ' αὐτούς. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τοὺς ἐνημερώσετε ἐγκαίρως γι' αὕτῃ τὴν ἐντολή μας.

Θὰ ἐκτυπώσουμε γιὰ τοὺς πιστοὺς τὴν Ἀκολουθία ἐνὸς ἐκάστου Κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ, μὲ περίληψη τοῦ θέματος τῆς ὁμιλίας μας, σὲ ἰδιαίτερο φυλλάδιο, ὅπως καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, τὸ ὁποῖο καὶ θὰ διανέμεται δωρεὰν στοὺς πιστοὺς, προκειμένου νὰ διευκολυνθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὴν Ἀκολουθία καὶ νὰ ἀποκτοῦν τὴν ὀρθόδοξο λειτουργικὴ ἀγωγή.

Τέλος ὑπενθυμίζουμε, ὅτι ὀφείλετε κάθε Κυριακὴ στὴν Ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας, νὰ ἀνακοινώνετε, ὅτι κάθε Κυριακὴ τελεῖται στὸν Μητροπο-

λιτικό Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς καὶ ὥρα 6 μ.μ. ἡ Ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ μὲ χοροστασία μας καὶ ὁμιλία μας ἐπὶ θεμάτων πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

Ἐξυπακούεται, ὅτι ἡ Ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ Ἑσπερινοῦ θὰ τελεῖται καὶ στὶς ἐνορίες κατὰ τὸ πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ δὲν θὰ παραλείπεται μὲ τὸ πρόσχημα, ὅτι τελεῖται στὸν Μητροπολιτικό Ἱερὸ Ναὸ ἐπίσημα μὲ τὴν χοροστασία μας.

Κατὰ τὸν πρῶτο Κατανυκτικὸ Ἑσπερινὸ τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς, ὁ ὁποῖος λέγεται «Ἑσπερινὸς τῆς συγγνώμης», ὁ ἱερέας παρέχει στοὺς ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργοὺς του καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ τοὺς πιστοὺς τὴν ἄφεση γιὰ ὅσα τὸν ἐστενοχώρησαν ἢ τὸν ἀδίκησαν καὶ καλεῖ τοὺς πιστοὺς τὸ αὐτὸ νὰ πράξουν γι' αὐτὸν καὶ μεταξύ τους.

2. Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ λόγου

Στὰ κηρύγματά σας, στὶς ἑσπερινὲς ὁμιλίες καὶ στὸ λοιπὸν πρόγραμμα πνευματικῆς οἰκοδομῆς τῶν πιστῶν, νὰ ἀναπτύσσετε θέματα πνευματικῆς ζωῆς, συμβάλλοντα στὴν περαιτέρω καλλιέργεια τῶν πιστῶν καὶ στὸν πνευματικὸ κατάρτισμό τους. Ἡ διδαχὴ τῶν ποιμένων ὀφείλει νὰ ἔχει ὡς τελικὸ σκοπὸ αὐτό, ποὺ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθετε, ποὺ πονοῦσε καὶ ἀγωνιοῦσε γιὰ τὰ πνευματικά του παιδιά «ἄχρις οὔ μορφωθῇ Χριστός»¹ σ' αὐτά.

Γιὰ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν τὴν Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς θὰ διανεμηθεῖ ἀπὸ τὸ παγκάρι τὸ φυλλάδιο, ποὺ προετοιμάσαμε καὶ ἀναφέρεται σὲ διάφορα θέματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς: «Οἱ Προτεραιότητες στὸν πνευματικὸ ἀγὼνα τὴν ἁγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή».

3. Ἡ ἱερὰ ἐξομολόγηση

Ὁ Κύριος μὲ κατηγορηματικὸ τρόπο δήλωσε στὸν ἀπόστολο Πέτρο «Ἄν δὲν σὲ πλύνω δὲν θὰ ἔχεις θέση κοντά μου»² κάμπτοντας τὶς ἀντιρρήσεις, ποὺ προέβαλε στὴν ἐνέργεια τοῦ Κυρίου μας. Αὐτὸς ὅμως εἶναι νόμος, ποὺ ἰσχύει γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς, ἐφ' ὅσον ἡ κάθαρση ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεση γιὰ τὴν ἔνωση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό.

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας μὲ σαφὴ τρόπο διατυπώνει τὴν κατηγορηματικὴ δήλωση τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

1. Πρὸς Γαλάτας 8'19.

2. «Ἐὰν μὴ νύψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ» (Ἰωάννου ιγ' 8).

«Ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματά σας δημιουργοῦν χωρισμὸ καὶ διάσταση μεταξύ σας καὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ γιὰ τὶς ἁμαρτίες σας ὁ Θεὸς ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό Του ἀπὸ σᾶς γιὰ νὰ μὴ σᾶς ἐλεήσει»³.

Αὕτῃ ἡ δήλωση δὲν ἄλλαξε. Ἐκεῖνο ποὺ ἄλλαξε εἶναι, ὅτι ἐνῶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη αὕτῃ ἡ διάσταση μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων φαινόταν μόνιμος, στὴν Καινὴ Διαθήκη ἐξαλείφθηκε μὲ τὴν σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ συμφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεὸ καὶ ἀποκατάστησε τὴν ἐπικοινωνία τους⁴.

Γι' αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν δύναμη νὰ καθαρῇ τὶς ψυχὲς τῶν ἁμαρτωλῶν ἀπὸ τὸν ρῦπο τῆς ἁμαρτίας κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διαβεβαίωση:

«Πόσο μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ! Αὐτός, ἔχοντας τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ προσέφερε τὸν ἑαυτό Του ἄψογο θυσία στὸν Θεό, κι ἔτσι θὰ καθαρῇ τὴν συνείδησή σας ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ ὁδηγοῦν στὸν θάνατο, γιὰ νὰ μπορεῖτε νὰ λατρεύετε τὸν ἀληθινὸ Θεό»⁵.

Ἡ ἀπόπλυση τῶν ψυχῶν ἀπὸ τὰ ἁμαρτήματά τους ἐνεργεῖται ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια (Βαπτίσματος - Θείας Εὐχαριστίας - Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως).

Μὲ τὴν Ἱερὰ Ἐξομολόγηση οἱ πιστοὶ καθαρῶνται ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες, ποὺ διέπραξαν μετὰ τὸ Βάπτισμά τους.

Γι' αὐτὸ τὴν περίοδο αὕτῃ οἱ πιστοὶ ζητοῦν νὰ ἐξομολογηθοῦν. Ἀκόμη προσέρχονται στὸ ἱερὸ Μηστύριο καὶ ἄλλοι ἀδελφοί μας γιὰ πρώτη φορά. Οἱ Πνευματικοί - Ἐξομολόγοι ὀφείλτε νὰ εἰσθε συνεπεῖς στὸ καθῆκον σας αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ἀσκεῖτε συμφώνως μὲ τὶς προϋποθέσεις τῆς Ἐξομολογητικῆς καὶ τὶς ὁδηγίες ποὺ ἔχουμε δώσει κατὰ τὶς συνάξεις μας.

Ὡστόσο, ἤδη σᾶς ἔχει κοινοποιηθεῖ καὶ τὸ πρόγραμμα ἐξομολογήσεως τῶν Ἱεροκλήρων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας α) Ἀρχιμανδρίτου κ. Διονυσίου Σιφναίου καὶ β) Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλινίκου Νικολάου στὶς ἐνορίες γιὰ νὰ τὸ ἀνακοινώσετε στοὺς ἐνορίτες σας, ὥστε ὅσοι θέλουν νὰ ἐξομολογηθοῦν νὰ γνωρίζουν τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα ποὺ ὁ Πνευματικὸς-Ἐξομολόγος θὰ εὐρίσκεται στὴν Ἐνορία γιὰ νὰ προσέλθουν.

Ἰδιαίτερη μέριμνα πρέπει νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὴν ἐξομολόγηση τῶν νέων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὴν διακονία αὕτῃ ἀναθέσαμε στὸν Ἱεροκλήρυκα Ἀρχιμανδρίτη κ. Καλλίνικο Νικολάου.

3. «Τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι» (υθ').

4. Πρὸς Ἑφεσίους β' 14-22.

5. «Πόσω μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμῶν τῷ Θεῷ, καθαρῇ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;» (πρὸς Ἑβραίους θ').

4. Ἡ ἐλεημοσύνη

Τὴν περίοδο τῶν Νηστειῶν οἱ πιστοὶ ἀσκοῦνται στὴν ἐλεημοσύνη, στὴν ὁποία ἀναφέρεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς στὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία Του, ὅταν ἐδίδαξε τοὺς μαθητὲς Του πῶς πρέπει νὰ νηστεύουν θεαρέστως, συνέδεσε τὴν νηστεία μὲ τὴν ἐλεημοσύνη⁶.

Ἡ ἐλεημοσύνη στὴν πνευματικότητα τῆς εὐαγγελικῆς ζωῆς καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου μας εἶναι ἄσκηση πνευματικὴ γιὰ νὰ «κερδίσουμε τὸν ἀδελφόν μας» (πρβλ. Ματθαίου ιη' 15) ἐντάσσοντάς τον στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ ὡς ἀδελφοὶ μοιραζόμαστε τὰ πνευματικὰ καὶ ὑλικά ἀγαθὰ, ποὺ μᾶς χαρίζει ὁ ἐπουράνιος Θεὸς καὶ Πατέρας μας.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο βίωσαν τὴν κοινοκτημοσύνη οἱ πρῶτοι μαθητὲς τοῦ Κυρίου μας κατὰ τὴν μαρτυρία τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων⁷.

Τὸν σκοπὸ τῆς ἐλεημοσύνης διατύπωσε ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι μὲ τὴν ἐλεημοσύνη ἐπέρχεται ἰσότης, ἀφοῦ οἱ πιστοί, ὡς ἀδελφοί, μὲ τὴν ἐλεημοσύνη μοιράζονται μεταξὺ τους τὰ ὑλικά ἀγαθὰ.

«Ἀλλὰ νὰ ὑπάρχει σὲ ὅλους ἰσότης. Στὴν παροῦσα περίπτωσι, τὸ δικό σας περισσεύμα θὰ προστεθεῖ στὸ ὑστέρημα ἐκείνων, ὥστε μιὰ ἄλλη φορὰ τὸ δικό τους περισσεύμα νὰ προστεθεῖ στὸ δικό σας ὑστέρημα καὶ νὰ ὑπάρξει ἔτσι ἰσότης»⁸.

Στὴν Ἐκκλησία εἶναι ἀπαράδεκτο «ὁ πτωχὸς νὰ πεινᾷ καὶ ὁ πλούσιος νὰ εἶναι μεθυσμένος, ὑπερκορεσμένος ἀπὸ τὴν ἀπόλαυση ὅλων τῶν ἡδονῶν».⁹

Γι' αὐτὸ στοὺς λόγους τους οἱ θεοφόροι πατέρες καὶ διδάσκαλοί μας προτρέπουν τοὺς πιστοὺς αὐτὴ τὴν περίοδο μαζὶ μὲ τὴν νηστεία νὰ ἀσκηθοῦν καὶ στὴν ἐλεημοσύνη.

Ὁργανῶστε κατὰ τὸν καλῦτερο τρόπο μέσῳ τῶν «Ἐνοριακῶν Ταμείων Φιλανθρωπίας» καὶ τῶν «Σπιτιῶν Γαλήνης Χριστοῦ» τὴν ἐλεημοσύνη τῆς ἐνορίας πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς. Ἐπιμεληθεῖτε, ὥστε νὰ καλύψετε τὶς ἀνάγκες ποὺ ὑπάρχουν στὶς ἐνορίες μας.

5. Ὁ χῶρος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τὸ κλίμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς καὶ τὸ γενικώτερο κλίμα στὶς ἱερὲς ἀκολουθίες τῶν ἡμερῶν

6. Ματθαίου στ' 16-21.

7. Πράξεων δ' 32-37.

8. «Ἀλλ' ἐξ ἰσότητος ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσεύμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περισσεύμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης» (πρὸς Κορινθίους Β' ἡ' 13-14).

9 «Ὅς μὲν πεινᾷ, ὅς δὲ μεθύει» (πρὸς Κορινθίους Α' ια' 21).

πρέπει νὰ εἶναι κατάλληλο μὲ τὸν χαρακτήρα τῆς περιόδου καὶ ἀνάλογο μὲ τὸ ἦθος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Οἱ ἱερεῖς Ἀκολουθίες πρέπει νὰ τελοῦνται μὲ κατάνυξη, μὲ ἱεροπρέπεια, μὲ σεμνότητα γιὰ νὰ ἐμπνέουν τοὺς πιστοὺς. Τὰ ψαλτὰ μέλη νὰ ἀποδίδονται, κατὰ τὴν ἔννοιάν τους, μὲ ὕφος καὶ ἦθος, ποὺ θὰ συντελεῖ στὴν διαμόρφωση τοῦ πρέποντος φρονήματος τῶν πιστῶν. Τὰ πολλὰ ἀναγνώσματα νὰ φροντίσετε νὰ διαβάζονται κατ' ἔννοιαν μὲ καθαρότητα φωνῆς καὶ σωστὴ ἄρθρωση.

6. Ὁ προσωπικὸς ἀγώνας μας

Οἱ ποιμένες ὀφείλουμε ὅχι μόνο νὰ καθοδηγοῦμε τοὺς πιστοὺς στὸν πνευματικὸ ἀγώνα τῆς νηστείας, τῆς προσευχῆς, τῆς ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν μὲ τὴν διδασκαλία, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ παράδειγμά μας. Πρῶτοι ἐμεῖς νηστεύουμε, προσευχόμαστε, ἐγκρατευόμαστε, ἀσκούμαστε στὶς ἀρετές. Δίνουμε ζωντανὸ παράδειγμα καὶ ἐνισχύουμε τοὺς πιστοὺς νὰ ἀγωνισθοῦν μαζί μας.

Τὴν ἴδια μαρτυρία ὀφείλει νὰ δίνει καὶ ἡ ἱερατικὴ οἰκογένεια. Νὰ προσέχετε νὰ μὴ σκανδαλίζονται οἱ πιστοὶ ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ ἱερέως καὶ τῆς οἰκογενείας του.

Ἀδελφοί μου,

Εὐχομαι ἀναγεννημένοι πνευματικὰ νὰ ἐορτάσουμε Πάσχα Κυρίου.

Καλὴ Τεσσαρακοστή. Ὁ Θεὸς μαζί σας.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Γεώργιος Αθανασίου, Μητροπολίτης

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ.